

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. január 11.

8. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

TELEFON 920. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 MÉR.

Fiume 1908-ban.

Fodor Ármin Máv. ellenőr, a „Közlekedés” szerkesztője lapja legutóbbi számában érdekes cikket közöl „Fiume 1908-ban” címen, amelyben foglalkozik Fiume forgalmi bajjaival s megadja az irányt, hogy miképpen kell a folytonos zavaroknak az elejét venni. A cikk megérdemli, hogy az illetékes körök foglalkozzanak vele s kövessék a tanácsát. A cikket egyébiránt egész terjedelmében itt adjuk:

Az elmúlt évben sok szó esett Fiuméről. Különösen a gyakori forgalmi megszüntetések ellen fakadt ki leginkább a kereskedő világ s így nem csoda, hogy ha gomba módra szaporodtak a forgalmi zavarok megszüntetését célzó ideák. Nem egy cikk jelent meg a szak és napi lapokban erre vonatkozólag, legtöbbször, sajnos, hiányzott a tárgyilagosság, a komoly bírálat, sőt írójuk a helyi ismeretek teljes hiányát árulta el.

Mértékadó helyen is a legkomolyabban vették fontolóra a kérdést. Nem is csoda hiszen alig van ma fontosabb közgazdasági kérdés, mint a fiumei szánalmas állapotok rendezése. Havonként kétszer jelenik meg a Máv. hivatalos ismert közleménye, hogy a fiumei forgalmat megszüntetik. Az eddigi intézkedésekből azonban még mindig nem látjuk azt, hogy komoly végleges megoldás történne ezen a téren. A felmerült sok tervből egyetlen egy sem valósult meg. Alig hogy az egyiket s másikat tanulmányozni kezdtek, már is az irattár poros aktái közé kerültek, a feledés fátyola borult rá. Így azután vajmi kevés reményünk lehet arra, hogy az új esztendőben jobbak lesznek a viszonyok.

Az őszi viszonyok beálltáig még van egy néhány hónap s így lehetne, ha nem is teljesen, de részben mégis elejét venni, a jövőben beállható árutorlódásnak. Elsősorban tisztában kellene lennie az államvasutaknak azzal, hogy szénstíkségletét a folyó évben miként fogja fedezni. A belföldi bányák termeléseinek megközelítőleg most már megíudhatók. A porosz szén behozatalára, a mint azt a kassa-oderbergi vasut jelenlegi állapota mutatja számítani nem igen lehet. A gyár-ipar szén-szükséglete is megfelelő információk beszerzése alapján megállapítható. Sőt annak beszerzési forrásait is megnevezhetik az egyes nagyobb gyárosok.

Előre látható az, hogy ismét csak angol szénre lesz az ország ráutalva. A szén forgalomnak akadálytalan lebonyolítása céljából első feltétel az, hogy ugy a Máv., valamint a gyárosok még a nyár folyamán lássák el magukat nagyobb részt a szükséges szénmennyiséggel. Szükséges az első sorban azért, mert a nyári forgalomban a nyitott kocsikban nincsen hiány, azok fokozottabb szükséglete az őszi cukorrépa és belföldi szén forgalom idejében áll be, másodsorban elérhető az által az, hogy, ugy Fiume állomás mint az amugy is teljesítő képességének legvégső határáig kihasználja fiumei vonal az őszi forgalomban a szén szállítással mentesítve lesz. Az államvasutak a gyárosokkal és szén nagykereskedőkkel több hónapra előre állapítsák meg a szénbehozatal sorrendjét. Ha a gabona forgalom érdekében ankétet hív össze a Máv. igazgatósága megteheti azt a szén forgalom érdekében is. Nem szabad megtörténnie annak,

hogy egy és ugyanazon időben öt-hat szénhajó érkezzék meg s így a kikötő jelenlegi kiterjedése mellett több hajó a kikötőn kívül vesztegeljen. Ha pedig valamennyi ki is köthetne, az üres vasúti kocsik hiánya miatt a kirakással késsen és itt heteken át vesztegeljen.

Rendkívül békésül hat a forgalomra a malmok és cukorgyáraknak az az intézkedése, hogy gyártmányait hónapokon át tárolniadják Fiumében. Tudjuk jól, hogy Fiumében magántárak nincsenek. Minden egyes küldemény a Máv. raktáraiba kerül. Már pedig hiába való lesz minden intézkedés, minden emberfeletti munka, sőt még raktárépítés is mind addig, a míg a küldemények Fiuméba nem úgy érkeznek, hogy elhajzásuk előtt legkésőbbben tízenegy nappal előbb már itt legyenek. Erre alkalmasint azt fogják egyesek válaszolni, hogy az teljesen ki van zárva, mert a forgalom állami megszüntetése által ki nem számítható az áruknak Fiuméba való leszállítása. Igen ám, csak hogy abban az esetben, ha az áru hosszú tárolása kikérülhető, ugy az áru torlódásnak is elejét lehet venni. Hiszen nem mulik másón a torlódás, mint a kirakandó áruk rakhelyek hiányában való ki nem rakodásában. Ha a raktárak gyorsan kiürülnek az érkező áruk sem fognak kirakattalanul a kocsikban heverni.

A malmokat és a cukor gyárakat meg kellene keresni, sőt azok saját érdekében eslekednének, hogyha telepeiken nagyobb raktárakat építenének és gyártmányait a hajók érkezése előtt néhány nappal szállítaná csak le Fiuméba és nem engednék itt elraktározni hat-nyolc hónapon át.

Az állomási és raktári berendezések sűrűs felállítását és a kikötőnek, modern árukkal való felszerelését ezáltal esupán megemlíthük, mert ez irányú bírálatunkat lapunkban már több ízben fejtegettük.

Ha szerény észrevételeinket az intéző körök figyelembe veszik s azok idejében való végrehajtását megkísérik, reméljük, hogy az 1908-iki évben a forgalom gyakori megszüntetésének réme nem fog mutatkozni.

Még egy fontos eseményről szólunk, a mely az év folyamán be fog következni. Nagy már az öröm a fiumei kereskedők körében. Csakhogy azt hisszük, hogy korai az öröm. A nyílvános raktár váltaiat államosítását befejezett ténynek mondják.

Most nem akarunk annak részletes fejtegetésébe bocsátkozni, hogy mily hatással lesz az a fiumei kereskedelemre. Annyit azonban előre megállapíthatunk, hogy nem fog teljesülni a fiumei kereskedőknek az a régi óhajta, hogy mindenki aki raktárhelyiséget kér bérbe, kapjon is. A mai szűk rakviszonyok mellett már azért sem kap, mert a bébe adással igen óvatosan kell eljárni. A mai forgalom mellett sem tudja a vasut áruját a raktárakba elhelyezni, kénytelen emiatt a forgalmat megszüntetni. Vajjon, hogy teheti majd akkor, hogyha nagyobb forgalomra van kilátás. Annyi raktár pedig nem fog a közeli jövőben épülni, hogy azokat a vasut nélkülözhetné és rak és kezelési helyeknek kiadná. Az öröm tehát kissé korai, jut azonban még elég idő a sopánkodásra is.

Fodor Ármin.

BOMBAY.

Írta: Dr. Tauffer Emil.

1907. december 6.

Hajnalodik. Tompa bögés, az „Imperator” szirénájának hangja riaszt fel álmuinkból. Közlekedünk Bombay kikötőjéhez!

Mindenki siet a fedélzetre, hogy melőbb megpillanthassa India kapuját. De mindennél csak tenger, a part — kikötő — város — sehol!

Keleten feketés köd borítja a láthatárt, melyen haragos vörösen iparkodik keresztül törni a nap korongja. Sűrű füst fekszik előttünk s a ködbe sajátságos szag vegyül; édes, émelygős, ismeretlen szag. Ugy hívják: a kelet illata. Hamarosan rájövünk azonban, hogy ez az illat orvosságra emlékeztet s nem egyéb, mint elégetett santálfa illata, melyet a reggeli szellő sodor felénk a hinduk temetője — a halottégető telep felől.

Lassan-lassan kezd oszlani a köd s a felkelő nap megaranyozza a Bombay déli sarkán kibontakozó világító torony vörös homokkőből épült oszlopzatát. A ködfátyol elszlik s előttünk fekszik egy széles vízesatorna, amelynek keleti részén lépcsőzetes körvonalakban rajzolódnak az indiai szárazföld hegyei, míg nyugat felől egy nagy város tarka épületei csillognak. A „Toj Mahal” hotel impozáns épületén túlhaladva kis sziget fekszik a csatorna közepén, amelyről ágyúcsövek torka meredez felénk.

Elérkeztünk a dokkok bejáratához. De apály van s a dokkokhoz vezető keskeny kapuk zárva vannak. Várni kell, amíg dagály jó és lehetővé teszi a kapuk megnyitását. Délfelé jár az óra, míg végre mozdulhatunk. Tarka néptömeg vár a dokkok szűk torkolatán s kenderkef lobogtatva üdvözlő az érkező: „Imperator”. Feltűnik a sok bokréta és virágfüzér, melyeket a várakozó színes atyafiak szorongatnak. Talán virágvásár van. De nem, — nem eladásra vár a sok virág és koszoru. A virágok hordozói előtérbe nyomulnak s élénk taglejtésekkel iparkodnak a hajóról lebecsátott pallóra. Egyszeribe megváltozik a kép — a sok virágfüzér az „Imperator” utasainak nyaka köré kerül s egyik-másik érkező hindu alig látszik a sok virágtól, melyekkel várakozó rokonok és ismerősök elhalmozzák.

Megérkeztünk tehát Bombay városába s a tarka néptömeg tolongva nyomul a hajóra, hogy az utasok podgyászát is partra szállítsa. A nap perzselőben süt és megolvasztja a Kodak fotografáló lemezeit, melyek e mozgalmas képet lennének hivatva megörökíteni.

Kékruhás barna emberek sárgán szegélyezett övvel puha kerek matrósapkával fejükön iparkodnak utat törni maguknak a tömegben. Meztelen lábalk alatt fasaru kopog s rövid botot szorongatnak kezükben. Egyiküket majd elüti a működésre való emelő daruk egyike, mielő is a daru kezelőjének, egy meztelen fekete ifjunak néhány kemény baack az osztályrésze, melyből csak úgy kong borotvált koponyája. De szó nélkül tör, mert a számozott kékruhás „ur” nem hordár, hanem a rendnek öre. Hamarosan rájövünk, hogy a hordárok jelvénye egy vékony sárga-vörös szalag, melyet a félig meztelen „Kui” vállán karján vagy derekán lehet felfedezni.

Emelet nagyságig emelkedő gypot bálók tömkelegén s pupos ökröktől vontatott kétkeretű taligák végtelen sorozatán átvérgődve,

eljutunk a szabad kikötő vámsorompójához. A vámbevallás unalmas várakozása időt enged egy pillantra az épület belsejébe, melyben számos asztal mellett világos olajszerű, kellemes arcú embereket látunk ülni. Legtöbbjének fejét különös süveg fedi. Fekete, fényes viaszkos vászomból van ez, melyet számos apró tarka csillag tarkít. Ernyője nincs a különös kalapnak, de széle, mely a homlokhoz fekszik mintegy 2 centiméter szélességben megtörik és rézsuntosan illeszkedik a fej kerületéhez. A hengerszerű alkotmány hátsó felső része hiányzik s e nyílásban látható, hogy a koponyáján tulajdonképpen egy hegyes, szögével fölfelé álló töcsér illeszkedik, olyan, amelyet gyermekkorunkban szoktunk fekete cukorpapírosból készíteni, ha katonásdít játszunk. Egészben véve e különös süveg valamely patára emlékeztet s a „párszik“ (gy. hívják a süveg tulajdonosait) szent telcenének csülkét akarja ábrázolni.

UJDONSÁGOK.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület ma, pénteken d. u. 6 órakor *Vio Ferenc* dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. *Bacich* lelio dr. indítványa az 1897: XXXIV. t.-c. 15. szakasza dolgában a fiumei esküdtészek illetékeségéről fiumei sajtóvétségük dolgában. Az ad hoc bizottság jelentése az új kórház létesítése dolgában. *Fest* Aladár királyi tanácsos lemondása a rappresentanza tagságról. Egy 1060-70 koronás kölcsön a katonai istálló céljaira. Egy másik 550 koronás hitel ügye. A kiskereskedelmi alkalmazottak kérése a városi színhaznak egy bál céljaira való átengedése dolgában. Ugyanez a gyermekvédő egyesület részére. A plassei iskola létesítésére szükséges pénz kiutalása. Az iskolatanács javaslata a tanítók ügyében. A városi delegáció kinevezése az 1898. esztendőre a közmunkákra vonatkozó új tervezet tárgyalása. A zárt ülésen egy gyógyszerár ügye és több adminisztratív dolog kerül előtérbe.

— **Vasutasok választmányi ülése.** Az Országos Vasutas Szövetség fiumei kerülete tegnap este tartotta az idén első választmányi ülést. Az ülésen a központ *Lorber* József titkárra képviseltette magát. *Fodor* Armin elnök az ülést megnyitása előtt üdvözölte *Lorbert* mint a kerület díszelőnökét, biztosítva őt a fiumei vasutasok régi ragaszkodásáról és bizalmáról. *Lorber* megköszönte az őszinte fogadtatást, kijelentve, hogy egykori kerületébe mindig a legnagyobb örömmel tér vissza s arról mindig a legnagyobb lelkesedéssel emlékezik meg. Napirendre került az államyasutak igazgatóságához az alkalmazottak részére építendő lakóházak tárgyában teendő felterjesztés. A választmány egyhangulag elhatározta, hogy a lakbérzsora ellen a vasutas másként nem védekezhetik, mint azzal, hogy az intézet maga épít lakóházakat az alkalmazottai részére. Miért is e jogos érelem érdeklében megragad minden alkalmat s különösen elnöke gróf *Batthyány* Tivadar közbenjárását kéri ki a kerület.

Több segély megszavazása után, szegény vasuti gyermekék téli ruhával való felruházás ügyében határozta. Nyolc gyermeknek a felruházására hatalmazta fel a választmány az elnökséget, mivel csak humánus gondolkodásuk tanujelét adták a választmányi tagok és annak, hogy a szövetség nemes hivatásának minden tekintetben megfelelnek.

A farsang alatt rendezendő táncestély napjára február 1-je állapított meg.

Több indítvány tárgyalása után *Fodor* Armin elnök felkérte *Lorber* József díszelőnököt, hogy tolmácsolja a központi tisztikarnak a kerület üdvözlését és ragaszkodását s egyuttal hálás köszönetét fejezi ki azért, hogy a fiumei kerület üléseire lejárta.

Ezután *Lorber* díszelőnök szólalt még föl. A kerület tagjait összetartásra, lankadatlan munkára és a szövetség eszméjéhez való rendíthetetlen ragaszkodásra hívta föl.

Végül *Fodor* elnök határozati javaslatára a választmány elhatározta, hogy nagyrabecsült elnököt gróf *Batthyány* Tivadart táviratilag üdvözli. Ezzel a gyűlés véget ért. *Lorber* József ma reggel utazott el Fiuméből.

— **Farsangi mulatságok.** A kiskereskedők alkalmazottainak az egyesülete február 1-én a Kommunale színházban nagy bált rendez. — A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete, mint már jelentettük, ugyan-csak február 1-én nagy bált rendez a Corsia-Deák-szálló nagytermében. Erre a mulatságra, amelynek jövedelme a vasutas árvház céljaira fog szolgálni, már folynak az előkészületek. Már most meg lehet állapítani, hogy ez lesz a farsang legsikerültebb mulatsága. A meghívókat a napokban küldik szét.

— **A kereskedelemügyi miniszter a fiumei postásoknak.** *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter köszönő leiratot küldött a fiumei postaal alkalmazottaknak azért a kitartó és határtalan buzgalomért, amelyet a karácsonyi forgalom lebonyolítása alkalmával tanúsítottak.

— **Az Ultónia** ma délután 3 órakor 600 visszavándorlóval Fiuméba érkezett.

— **Haditengerészetünk új hajói.** A delegációk elé terjesztendő javaslatokkal kapcsolatban érdekes adatokat közölnek azokról a hajókról, melyeket a hadügyi kormány a jövő évben akar megépíttetni. Az 1907. évi delegáció az összes új hajók építésére első részlet gyanánt tíz millió koronát szavazott meg a következő hajók megépítésére.

Három, I. II. és III-as jelzésű toronyhajókra összesen 38 millió koronát. Ezen hajók mindegyike 14.500 tonna vizsúlyu. Az I. és III. jelzésű hajót a triezsi Stabilimento Tecnico hajógyárban már építik is, de 1908. utolsó hónapjai előtt aligha készülnek el. Az annak idején vízrebocsátott I. jelzésű csatahajó helyére a III. jelzésű csatahajó jön. A felépítésre szánt összeg második részletét az 1908. évre 14 millió koronában állapították meg.

Egy gyorscirkálóhajóra — jelzése „F“ — melynek displacementje 3500 tonna és 8 millió 700 ezer koronába kerül. Ennek a gyorscirkálóknak 24 tengeri mértföldnyi sebességet kell kifejteni. A Pólában levő tengerészeti arzenál hajógyárban ez a hajó is épül már s a munka 8 százaléka már el is végezték. Erre a hajóra az 1908-ra számított második részlet 2 millió százezer korona.

Az 1908-ra számított összes, részletek e szerint 16 millió 200 ezer koronát tesz ki, a mi az építésre szánt 128 millió 700 ezer koronának a 13 százaléka.

A már megszavazott hitel alapján még a következő hajókat építik meg:

Fiumében (Danubius gyár): „Huszár“ mintájára 6 torpedóhajót és 10 oceanjáró torpedónaszádót. Az összes költség 8 millió koronát tesz ki. A fiumei Weiheid-féle hajógyárban 2 tengerialatt járó naszádot rendeltek meg a „Holland“ mintájára 2.3 millió korona árban. Pólában: két tengerialatt járó naszádot 2 és egy negyed millió korona árban. Kielben 2 tenger alatt járó naszádot a „Germánia“ mintájára 2.5 millió korona árban. Angolországban 2 negyven tonnás órjáró naszádot (jelzés „c“ és „f“) 0.5 millió korona árban.

Ezen kívül még 12 oceanjáró naszádot rendelnek, melyeknek mindegyike 100 tonna vizsúlyu lesz. Ezekre első részlet gyanánt 1 millió koronát szavazták meg. A tervbe vett befektetések táhat 1907-től 1909-ig bezárólag körülbelül 143 millió koronára fognak rugni, mely összeget majdnem egészen osztrák és magyar vállalatoknak fogják juttatni. A legelső feltétele természetesen az, hogy a delegációk ezt az összeget megszavazzák.

— **Egy család tragédiája.** A minap foglalkozott lapunk egyik munkatársa az oktatlan gaztettekkel, amelyeket a névtelen levelek írói elkövetnek. Egy ilyen levél dulta fel most egy postás család békéjét. Az esetről az alábbiakban számolunk be: *Mniksics* Antal postaszolga névtelen levelet kapott, amelyben megírták neki, hogy felesége mással folytat szerelmi viszonyt. *Mniksics* hazament, megmutatta a levelet a feleségének. A dolog miatt nagy perpatvar támadt s másnap az asszony hat éves kis gyermekével eltűnt. Apjának, *Kamaner* Péter postaal tisztnek levelet írt, amelyben hangoztatja, hogy megöli magát. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek, amely folytatja a nyomozást. Azt hiszik, hogy a szerencsétlen asszony gyermekével együtt a tengerbe ölte magát.

— **Gyorsirási tanfolyam.** Értesítjük az érdeklődőket, hogy az e hó 5-én tartott értekezleten elhatározták, hogy a *Kovács* Tódor vezetése alatt álló magyar gyorsirátanfolyam f. hó 10-én este 8 órakor veszi kezdetét. Felhívottnak tehát mindazok, akik a gyorsirást elsajátítani kívánják, keressék fel a tanfolyam vezetőjét, mely e hó 10-étől kezdve minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok“ egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében a Café Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben található. A jelentkezők számától függ, hogy az olasz, német és horvát gyorsirási tanfolyamok is megtarthatók lesznek.

— **A vigyázatlanság következménye.** Abbáziából írják nekünk, hogy ott majdnem halálos szerencsétlenség ért egy utast, aki az Ungaro-Croata gőzösén tartott Abbáziába. Az utas oly vigyázatlannal támaszkodott a korláthoz, hogy azon kersztül a tengerbe esett. A hajószemélyzet azonban nyomban kötelet dobott le s az utast megmentette a vízbe fullástól.

— **Az olasz visszavándorlás.** Az amerikai gazdasági válság nyomán beállott óriási munkanélküliség következtében tudvalevően nagyon sokan visszavándorolnak régi hazájukba, hogy a jobb időkben megtakarított pénzükhöz néhány hónapig rokonaik körében kipihenjék magukat s bevárják a helyzet javulását, amikor újra utrakelve elhagyják hazájukat. A nápolyi kivándorlási biztosnak a napokban kiadott jelentése szerint Olaszországban a visszavándorlás a múlt évben érte el tetőpontját. Az előző évben 108,455 visszavándorló volt, míg 1907-ben 131,172-en jöttek vissza. Ezzel szemben a kivándorlás annyira megcsappant, hogy a Nápolyból és a Genuából induló gőzösök aig egy kétszáz utassal voltak kénytelenek utra kelni. A Nápolyból e héten elindult „Venezia“ nevű olasz kivándorló gőzessel már csak 30-an vándoroltak ki Amerikába.

— **Brazíliai menetrend 1908-ra.** Az 1908. év folyamán a Lloyd és az Adria által közösen fenntartott brazil vonalon 18 járat fog közlekedni, amelyek közül 9 Fiuméből és 9 Triestből indul. Fiuméből és 9 Triestből indul. Fiuméből indul Adria-hajó január 16. márc. 12., május 7., június 18. (feltételes) jul. 16. (felt.) aug. 13., szept. 10., felt., okt. 15., és nov. 26. Triestből indul Lloyd-hajó febr. 13., apr. 9., máj. 28., jul. 2., jul. 30., aug. 27., szept. 24., nov. 5., dec. 17. A Lloyd-hajók úgy a kivételi s mint a behozatali járaton Fiuméba is felkeresik, valamint az Adria hajói is mincként irányban Triestbe is elmennek. Minden járaton érintik a hajók a kivételi uton Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro és Santos kikötőit, a behozatali pedig Santos, Rio de Janeiro, Bahiat és Pernambucot. A menetrendben szerepel még Maccio kikötője, amelyet a két társaság hajói 3—3 járaton érintenek az év folyamán. Az Adria első három járatán, a Lloyd pedig a jul. 2-án, az aug. 27-én és a november 5-én Triestből induló utakon.

x **Szönyegvásárlóknak.** Bizonyára érdekelni fogja a közönséget, hogy Triest legnagyobb szönyegbehozatali cége, a Haggi Giorgio Aidinyan fia cég, mely Fiumében a Municipio utca 1. szám alatt tart ideiglenes elárúsító helyet, még csak e hó 15-éig marad, remek szönyegkészletével városunkban. Használja fel tehát e négy-öt napon belüli mindenki az alkalmat szönyegszükségletének beszerzésére.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison“ mozgófényképszínház legújabb műsora: Az elegáns Páris. — Részlet a „Norma“ operából zenekari és gramofon-kísérettel. — Pompej vetélytársak. — A tengerész tréfiája.

x **Dr. Keszthelyi Péter** orvos, aki ez időkig Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től Fiuméba, Corsia Deák 30. (Ossoninack-féle ház) I. emelet helyezte át.

Olvasóink figyelmebe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus“ hírlapelárúsító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárúsító üzletben. — A m. kir. dohánynagybörzsében, Piazza Elisabeita. — Capudi Formuclio líkörüzetében, Deak Corso. — Trbojević G. papírkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

MŰVÉSZET.

— **A Hangverseny-Egyesület estélye.**
Az idei hangverseny-idejét tegnap nyitotta meg a helybeli Hangverseny-Egyesület egy igen jól összeválogatott műsorral. Beethoven quintettjét (opus 16) és gyönyörű seplettjét (opus 20) hallottuk az abbaziai fürdőzenekar legkiválóbb tagjaitól, kiknek sorában különösen Henke Károly első hegedős kelt megérdemelt feltűnést. Henke széles, meleg tónusát és mély érzésű játékát egy szólószámában is ragyogtatta, eljátszván a nagy piránói mesternek, Tartini-nek fenséges szonátáját klasszikusan tömör és szép előadásban.

Egy fiúmei hangverseny-deszkákon eddig ismeretlen hölgyet Frischenschlager Fritzi kisaszonny is hallottunk tegnap, kinek ősz hajával meglepő ellentétben áll ifju úde hangja. Kötő iskolája van, mestere a lélekzetvételnek és különösen pianissimo-ival ragadta magával a hallgatóságot. A közönség az egyes résztvevőkkel szemben nem fukarkodott a tapsokkal, melyekre a zongorakíséretet a szokott bravúrral ellátó Gibara tanár is bőségesen rászolgált.

— **A negyedik cabaret-est.** Egy napi szünetelés után a budapesti cabaret-társaság ma este tartja negyedik előadását a Corsia Deák-szálló dísztermében. Ez alkalomból a cabaret tagjai Sugár Aranka, Illés Magda, Hatvani Mariska és Cserei Irma új műsört állítottak össze, amely még vonzóbb és mulattatóbb lesz, mint az eddigi. Berényi komikus ezúttal is pompás kuplékat fog előadni. Az előadás este 9 órakor kezdődik egy és két koronás belépődíjakkal.

TÁVIRATI. DE TELEFON.

A képviselőház ülése.

A ház munkarendje.

Rakodczay kitüntetése.

A hivatalos lap közlései.

A bankkamatlábat leszállították.

Megsemmisített halálos ítélet.

Nagy viharok.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 10. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Az ülés megnyitása után az elnök bemutatta a miniszterelnök átiratát, amelyben megköszöni a Ház újévi üdvözlését.

Ezután a beérkezett kérvényeket és begyezett interpellációkat olvassák föl, majd Wekerle Sándor miniszterelnök a pénzügyi pótegyezményről szóló törvényjavaslatát nyújtja be. Jekeljalussy Lajos honvédelmi miniszter az 1908. évi ujonclétszám javaslatát terjeszti elő, Daranyi Ignác fölművelésügyi miniszter pedig az ármentesítő társulatok segélyezéséről szóló javaslatát nyújtja be.

Ezután megállapították a holnapi ülés napirendjét s ezzel az ülés véget ért.

A ház munkarendje.

BUDAPEST, jan. 10. A Ház munkarendjét a következőképpen állapították meg: Holnap d. e. a bankbizottságot választják meg. Ezután folytatják a kiegyezési törvényjavaslat tárgyalását, majd az ujonclétszám javaslat kerül napirendre és végül a költségvetési javaslat kerül sorra.

Rakodczay kitüntetése.

BUDAPEST, jan. 10. A király Rakodczay Sándor bánt állásából való távozása alkalmából valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

A hivatalos lap közlései.

BUDAPEST, jan. 10. A hivatalos lap mai száma közli Rauch Pál bárónak bänná való kinevezését és Rakodczay Sándor fölmentését.

ERBISTI GIOVANNI

„All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

A bankkamatlábat leszállították.

BUDAPEST, jan. 10. Az osztrák-magyar bank tanácsa a bankkamatlábat 6 százalékról 5 százalékra szállította le. Pénzügyi körökben ez a hír nagy megnyugtatót kelt.

Megsemmisített halálos ítélet.

BUDAPEST, jan. 10. A királyi Kuria megsemmisítette a Lukácsi József bécsszentmártoni fölművelő, aki nejét hűtlenségért meggyilkolta, ellen hozott ítéletét, kimondva, hogy halálos ítélet csak akkor érvényes, ha hétnél több esküdt szavaz a halálos elítélésre.

Nagy viharok.

LONDON, jan. 10. A tengerpartok mentén nagy viharok dülnek. Számos szerencsétlenség történt. Több halálesetről is érkezett jelentés.

A szerkesztőség postája.

F. D. Vay Sándor gróf Budapesten tartózkodik most s influenzában fekszik a lakásán. De, mint halljuk, állapota már annyira javult, hogy néhány nap múlva visszatérhet Fiuméba. A legújabb könyvét Légrády Testvérek-nél rendelheti meg.

R. G. Nincs Fiumében.

L. I. Intézkedünk. Holnap megkaphatja.

K. J. A farsangi naptár még nem volna teljes. Várni kell, amíg a mulatságok legtöbbjének időrendjét megállapítják.

Felelős szerkesztő: Korosmáros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Magyarul és olaszul beszélő

elárustónót keres az Első Fiumei Kenyérgyár. Jelentkezés este 7—8 óra között Via Gisella 3.

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház) naponta d. e. 8—12 és d. n. 2—6.

Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellánplombírozás. Aranykoronák; szájpadiás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kautsuk- és smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasúti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesülnek.

Még csak néhány napig!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Municipio-utca 1. szám alatt levő

Török és perzsa

szőnyegraktárunk

csak e hó 15-éig marad nyitva.

A szőnyegkülönlegességeket kedvelő közönséget kérjük, hogy bennünket ez ideig felkeresni sziveskedjék.

Tisztelettel

Haggi Giorgio Aidinyan fiai.

— Óriási készletek az idenyre —

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettnek

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápáry rakpart

az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

Magyarul-németül beszélő

és író tisztességes nős magyar ember keres bármilyen foglalkozást mint irodaszolga, szállodai, kávéházi vagy vendéglői alkalmazott stb. Cím: Uzsák János Vicolo della Germania 2. sz. V. em.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Teljes uri ellátást

egy vagy két butorozott szobával keresek. Ajánlatokat „Csend és tisztaság” jelige alatt a kiadóba kérek.

Elsőrangú részvénytársaság fiatal, az irodai munkákban jártas

pénztárnokot

keres óvadékkal Pontos ajánlatok: „Fiume Postafiók 18” címre.

Figyelem!

Figyelem!

Közkívánatra még néhány napig Hungaria szálló, félemelet 6. sz.

MARGIANNA

a leghíresebb arc- és gondolatolvasó nő, a ki mindenkinek multját, jelenét és jövőjét előre megmondja.

Nem tévesztendő össze a mindenféle jósnőkkel és kártyavető nőkkel.

Margianna kötelezi ki magát, hogy mindenkinek, a ki őt művészetében eléri

100 forintot fizet.

Értekezés reggel 9 órától este 9-ig.

Számos látogatást kér

MARGIANNA.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Huzás már 1908. február
5-én.

Évente 3 huzás 600.000,
300.000 stb. koronás főnyere-
ményekkel.

Rendkívüli ajánlat!

300.000 kor. nyerhető a február hó 5-i huzáson
a „Házai“-sorsjegyekkel, melyeket a

Fiumei Kereskedelmi Bank

Részvénytársaság Sorsjegyzosztálya

csak rövid ideig

25 havi 5 koronás

darabonkénti kivételes olcsó árban hoz forgalomba.
Ebben az esztendőben e sorsjegyeknek június
és október 5-én van újabb huzásuk

300.000 és 600.000 korona főnyereményekkel.

A mostani árfolyam 39 koronával alacsonyabb
a kibocsátási árfolyamnál, körülbelül 70 koronával
olcsóbb az eddig elért legnagyobb árfolyamnál, te-
hát árfolyamemelkedésre alapos kilátás van. A leg-
kisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyer-
nie kell, 100 koronától 125 koronáig emelkedik. Ha
valamely sorsjegyet törlesztésre huznak ki, akkor a
tulajdonos egy nyereményjegyet kap, mely ma 40
koronát ér. Ezzel a nyereményjeggyel a tulajdonos
az összes huzásokon részt vesz.

Minden sorsjegynek föltétlenül nyernie kell!

Egy és ugyanazon sorsjeggyel többször is nyerhető főnyeremény.

Az első részlet, (azaz darabonként 5 K) befizetése után azonnal kiadjuk a részletokmányt, melyben meg van nevezve: mily számokkal vesz a tulajdonos részt a folyó évi február hó 5-én és később megtartandó összes huzásokon.

Aki legalább két sorsjegyet rendel, abban a nagy kedvezményben részesül, hogy 25 részlet helyett csak 24 hónapon át kell törlesztenie, m helyt tehát 2 részletet befizet, mi rögtön 3 részletre adunk nyugtát.

Minden sorsjegygyben bárkinek ingyen szolgál felvilágosítással, tanácsal, utbaigazítással és huzásokat mindenkor utána néz a

Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.
Sorsjegyzosztálya.

Legjobb
tőkebefektetés.

Legjobb takarékosági
alkalom.

Egy sorsjegynek sincsenek oly esélyei az áremelkedésre, mint ennek a sorsjegynek.

Egy sorsjegy sem mulja felül ennek a sorsjegynek játékervezetét.

Gioacchino Brun olasz vendéglője.

Alla Città di Pisino

— FIUME, Via S. Girolamo. —

az idegenek kedvelt találkozóhelye nyitva van az éjjeli vonatok és gőzösök érkezésekor is. Már kora délelőtt kitünő reggelik és uzsonnák kaphatók olasz módra készített tésztaival.

Olasz konyha, német konyha. Bel- és külföldi borok.

— Kitünő Kőbányai polgári sör. —

— Előfizetők elfogadtnak. —

Szíves pártfogását kér Brun Gioacchino tulajdonos.

Ha szereti az egészséget,

használjon kizárólag

aluminium konyhadényeket

tiszta aluminiumféműből, a melyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAGTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémérak. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhadényekben stb

Cinematograf „EDISON“

Mozgókép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtükrösebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIĆ JÓZSEF.

NEW-YORK

áruház

Via Andrássy I. sz. ujra megnyílt.

Legelősbő bevásárlási forrás

női ruhák, női ingek, zsupónok, aljak, blúzok, kötények, férfi ingek, alsó nadrágok, téli trikót árak, zsebkendők, női és férfi harisnyák, csipkék, himzések, eiyem diszek, fehérnemű diszek. stb. stb.-ben.

Olcsó gyári árak! Nagy forgalom! his haszonnal!

Vas- és érczárú-üzlet Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek, kályhavédők, széntartók stb. nagy raktára.

Különlegességek

konyhadényekben.

Rákóci vendéglő

Az új kiválórlási palotával szemben.

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.

Mérsékelt árak. ● Kifogástalan szabás.

A „Pannonia“

kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles versezi cigány zenekara

hangversenyez.